

༡༡། ཁྲིའ་རྩེ་གེ་སར་སྐྱེས་བུའི་མཚོད་སྒྲུབ་

ཕྱགས་བསྐྱས་བྱིན་ལྟེན་

གཏེར་མཛོད།

མཚོ་རྫོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུང་ཁང་།

༡། ཁྲིའ་རྩེ་གོ་སར་སྒྲེས་བུའི་མཆོད་སྐྱབ་
 ལྷོགས་བསྐྱས་བྱིན་རྒྱབས་
 གཏེར་མཛོད།

མགོ་ལོག་གངས་ལྷོངས་དར་རྒྱས་ཀྱན་པན་སྐྱོ་ཅིས་ལྷོང་ཁྲིའ་གིས་བསྐྱིགས།

མཆོ་སྒྲོན་མི་དུགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

格萨尔颂词总集. 第10卷: 藏文 / 果洛州雪域大吉
利众藏医药学校编. — 西宁: 青海民族出版社, 2015.12
ISBN 978-7-5420-2544-9

I. ①格… II. ①果… III. ①藏族—颂词—汇编—中
国—藏语 IV. ①I227.2

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2015)第 320943 号

格萨尔颂词总集(第10卷)

果洛州雪域大吉利众藏医药学校 编

青海民族出版社·中国 (青海省西宁市同仁路10号 810001)

销售热线/0971-6123221

咨询电话/0971-6138933

E-mail/qhmzcbbs@sohu.com

网址/www.qhmzcbbs.com

责任编辑 / 夏吾索南 封面设计 / 旺荣·图普旦丹佰嘉参 责任印制 / 尤秋花

发行 / 青海民族出版社出版发行部

经销 / 新华书店

印制 / 青海西宁印刷厂

开本 / 890mm × 1240mm 1/32 插页 / 2 字数 / 190 千

印张 / 9.125

印数 / 1-2 000

版本 / 2015 年 12 月第 1 版

印次 / 2015 年 12 月第 1 次印刷

书号: ISBN 978-7-5420-2544-9(民文)

定价: 32.00 元

版权所有 侵权必究

如发现印、装质量问题,影响阅读,请与印刷厂联系调换。

ཨ་གཏེར་བདག་ཆེན་པོ་གི་སར་རྒྱལ་པོ།

《མྱིང་ཐེ་གེ་སར་སྐྱེས་བུའི་མཆོད་རླུང་ཕྱོགས་བསྐྱེས་བྱིན་རྒྱལ་ས་གཏེར་མཛོད་》ཀྱི་

རྩོམ་སྒྲིག་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས།

སྐྱེ་བྱུང་སྐོ་ལྟེ་ལུ་ལ། ལ་ཁན་པོ་སྐྱེས་དར།

སྐོ་ལྟེ་ལུ་ལ། རྩོང་ཞོང་མེ། འབྲས་སྐལ་བཟང་། རྩོང་ཚལ་རྒྱན་བསོད་ནམས། མཆོག་རབ།

ཡུལ་རིན། སྐལ་བཟང་ཆོ་རིང་།

ཡུལ་རིན་གཞོན་པ། བསོད་ནམས་སྐྱིད། ཆོ་རིང་། མཆོ་སྐྱེས་དོ་ཐེ། རྩལ་བྱིམས་དར་རྒྱས།

གཙོ་སྒྲིག་པ། ཨ་བྲུ་དཀར་ལོ། རྩལ་བྱིམས་དར་རྒྱས།

ལག་བསྟར་གཙོ་སྒྲིག་པ། བ་རོད་བྱབ་བསྟན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། སྒྲིན་དབུས་པོ།

བར་བཅུག་རིམ་པ། ཨ་བྲུ་དཀར་ལོ།

རྩོམ་སྒྲིག་ལུ་ཡོན། ཨིང་རིམ་པོད་ཡིག་ཀམ་དུ་ལྟོ།

ཀམ་མཁས་གྲུབ། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ།

བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ། སྐལ་བཟང་ཆོ་རིང་། དབྲ་འདུལ་ཆོ་རིང་།

ལྷགས་ཐར་འབུམ། འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། བསྟན་འཛིན།

བྱབ་བསྟན་རིག་པའི་མེང་གེ། བྱབ་བསྟན་ཉི་མ། རྩོང་ཚལ་རྒྱན་བསོད་ནམས།

དཔལ་ཆེན་རྒྱལ། བ་རོད་བྱབ་བསྟན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན།

སྐོ་བཟང་དགེ་འདུན། སྐོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། སྒྲིན་དབུས་པོ།

རྩལ་བྱིམས་དར་རྒྱས། མཆོ་སྐྱེས་དོ་ཐེ། བསོད་ནམས་སྐྱིད།

རྩོ་བ་ཆོ་རིང་། ཨ་བྲུ་དཀར་ལོ།

《格萨尔颂词总集》编委会

总 顾 问：堪布波达

顾 问：诺 尔 德 居·格桑 东查·俄金索南 却热

主 任：尕藏才让

副 主 任：索 南 吉 罗瓦才让 措吉多杰 泽珍达日杰

主 编：阿吾嘎洛 泽珍达日杰

执行主编：旺荣·图普旦丹佰嘉参 门俄保

插 图：阿吾嘎洛

编 委：(按藏文音序排列)

尕玛块周 果旦才旦 扎西尖措 扎 西 加

尕藏才让 扎德才让 吉合太本 加样加措

旦 增 图登柔贝桑格 特旦尼玛

东查·俄金索南 华青加 旺荣·图普旦丹佰嘉参

洛藏更登 罗藏切排 门 俄 保 泽珍达日杰

措吉多杰 索 南 吉 罗瓦才让 阿吾嘎洛

ཐུང་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

དེ་ཡང་འཛམ་གླིང་ན་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་དཔའ་བོའི་མི་ལྷ་གླིང་གི་སར་
ཀྲུལ་པོ་མཆོག་ནི། བོད་ཆེན་པོ་སིལ་བྱར་བོར་བའི་རྗེས་ཏེ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་
བགྲང་བྱ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ས་པོ་སྟག་ལ་མདོ་ཁམས་གླིང་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་
དོན་དངོས་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གི་མི་ལྷ་རྒྱ་བས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་སྐྱོན་རྒྱུང་
བའི་དུས་དཀའ་ཐུང་མང་པོ་བརྒྱད་མཐར་གླིང་དཔའ་བརྒྱལ་ལུ་རྩ་ཆོགས་པའི་
གཙོ་བོ་དང་གླིང་སྡེ་གྱི་འི་དཔོན་བོར་གྱུར། རིམ་བཞིན་ཁོང་གིས་ཁོར་ཡུག་མང་
ཆོགས་ཀྱི་དབུལ་བྱུག་དང་བདེ་སྟག་མི་སྟོམས་པའི་གནས་བབ་ལ་སྤྲུགས་ཁུར་
ཆེན་པོས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་བདེ་འཇགས་ལ་གཞོན་སེམས་ཆེ་བའི་རྟོར་བདུད་
སོགས་མི་བསྐྱུན་མང་པོ་ཞིག་དཔའ་བོ་རྩལ་གྱིས་ཆམ་ལ་པལ་སྟེ། རྟོར་ཤན་པ་
དང་། འཛང་གཡུ་ལྟ་སོགས་ལ་མནའ་འབྲེལ་མཛའ་མཐུན་གྱི་སྤྱིལ་ལམ་བརྟུགས་
པའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན། ཁོར་ཡུག་གི་ཡུལ་ལྱང་སྡེ་ཁག་མང་པོ་ཞི་བདེ་གཅིག་
གྱུར་དང་རང་དབང་བདེ་འཇགས་ལ་བཞོན་ཅིང་། རྣམ་པ་དྲག་པོ་ཡིན་ཡང་ངོ་བོ་
བྱམས་བརྩེལས་མ་འདས་པའི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱུངས་ཏེ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནང་

ལ་ཁོང་གི་རྒྱ་བས་ཆེན་མཛད་རྗེས་ནི་མེས་པོ་གོང་མ་སྤྱིས་ཀྱང་འགྲན་དུ་མེད་པ་
 ཞིག་ཅེད་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟན་པ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་བས་ཀྱང་ཆེན་ཨ་མེས་བྱང་
 རྒྱུ་པ་འདྲེ་བཀོལ་རྩ་བའི་སྤྱི་མར་བསྟེན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཨོ་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་
 རས་བརྒྱུད་པའི་ཐབ་ལམ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་སྟོན་སྤྱོད་གསུམ་ལ་བརྩོན་རྒྱུ་
 རན་ཏན་དུ་མཛད་པའི་སྤྱིར་འབྲས་ལ་བརྟེན། སྤྱི་ཆོ་ག་ཅིག་གི་ཡུན་ལ་རྣམ་གྲོལ་
 གདོད་མའི་མགོན་པོའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་དེ། མཁའ་སྤྱོད་རྩོམ་རྩིས་ཀྱི་
 འཇའ་ལུས་འཕོ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱིར་བཞེངས་ཤིང་། མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་ཁམས་
 སྤྱིའི་ཁྱོན་ལ་བྱགས་ཀྱན་བྱུང་བ་ཅེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིན་ལས། དུས་རི་སྤྱིད་རྣམ་
 མཁའ་གནས་ཀྱི་བར་འཕྲོ་མེད་རྟག་བྱུང་ལྷན་གྱུ་བ་དུ་འཇུག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་
 གཤེལ་བ་མེད་པར་གདུལ་བུའི་ཞིང་གི་ཁྱོན་ལ་གང་འདུལ་དེར་སྟོན་དུ་འབྱུང་
 ཞིང་། མཛད་བྱུང་གསང་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། བོད་རྒྱ་རབས་པ་དག་གིས་ཁོང་ལ་འཛམ་གླིང་གོ་སར་
 རྒྱལ་པོ་ཞེས་སྟོན་དཔག་གདེང་འཛོགས་གི་མཆོན་ཐོབ་ཅིག་བསྟུལ་སྤྱོད་བརྒྱུ་
 བཞེན། ད་ལྟ་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོའི་རིག་པའི་བང་མཛོད་ཀྱི་ཙོར་
 རྩ་ཅེ་ཆེན་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་སོགས་ནི་ཀྱན་གྱིས་མཁའ་གསལ་ཡིན་པ་དེ་ལོ།

སྤྱིར་སྤྱིར་རྗེ་གོ་སར་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ནི། ལོ་རྒྱུས་པ་ཆོས་སྟག་གི་ལོ་ལ་སྤྱིལ་
 གྱི་མཇུག་མ་ཅན་ཞེས་ཡིག་ཚང་རྟིང་པའི་བཞེད་པ་ལྟར། མདོ་ཁམས་སྤྱིང་ཡུལ་དུ་
 སྤྱི་འབྱུངས་རས་དགུང་ལོ་བྱ་བརྒྱད་ལ་བཞུགས་པའི་རྣམ་ཐར་དངོས་ཀྱི་བཤད་
 རྒྱལ་བེན་བྲིས་མང་པོ་བཀོད་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། ས་བོན་དེ་དག་ལ་གཞི་བྱས་རས་

བོད་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུ་ལ་ཕྱུགས་ཀྱིས་ཁ་སྟོན་བྱས་སྟེ་སྤྱི་ལོ་བྱུང་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་དཔེ་
 བོད་རྟོགས་བརྟུན་པའི་མེད་པའི་རྟོགས་དང་། གཞན་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེད་གི་མི་རབས་ཕྱི་མ་དག་
 གི་གཙོ་བོ་དེ་ཀྱིས་གནས་སོ་སོ་ནས་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེད་པའི་ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་བུལ་བའི་
 དད་འདུན་བྱས་པའི་སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ། ལས་སྟོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་བྱུང་
 བར་བདག་གི་རིག་ཅུལ་བརྟུན་པའི་སེམས་ཆེན་དག་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འདུག་
 པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་ཞུགས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་བའི་ཕྱུགས་སྤྱི་རྒྱུ་དང་ནང་གི་སྤྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཟབ་མོད་སྟོར་གིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་
 ཞིང་། ཕྱི་མ་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་སྟོར་ལ་ཡང་། བོད་སྤྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་
 གྲུབ་ཆེན་པོ་ཡེལ་བ་ཡེ་ཤེས་བརྟུགས་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་མས་ནས་བཟུང་།
 ད་ལྟའི་བར་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་བྱིས་པའི་ཆོས་སྟོར་བྱས་འབྲིང་བསྟུས་
 གསུམ་རི་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་པ་ལས། ད་ཐེངས་འདིར་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་
 རབས་པ་ཀུམ་པའི་མཆོག་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོན་ཡན་ཏུ་བྱོན་
 པའི་བོད་ཀྱི་བན་བོན་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་མང་པོའི་
 བཀའ་གཏེར་དག་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེད་པའི་ཆོས་སྟོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ལས། སྤྱི་རྒྱུ་ཆེད་པའི་མཆོག་གི་
 གོ་སར་སྤྱི་རྒྱུ་ཐུན་པོ། དེ་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་
 ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་
 ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་
 སོགས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཆོས་སྟོར་རྒྱུ་ཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅི་སོན་ཕྱོགས་བསྟུས་བྱས་ཏེ།
 སྤྱི་རྒྱུ་ཆེད་པའི་གོ་སར་སྤྱི་རྒྱུ་ཐུན་པོ་མཆོད་སྤྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐབས་གཏེར་

མཛོད། ཅེས་དེ་བ་སྤང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་དབྱ་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་རིམ་
གྱིས་རྒྱན་མཐུད་ཅིས་ཡིན།

དང་པོ། དཔེ་ཚོགས་འདི་མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་སྤྱང་སྦྱོབ་ལ་
བྱགས་དགོངས་རབ་རྟ་དཀར་ཞིང་། ཡུལ་མགོ་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱིང་གོ་སར་རི་མོའི་
སྦྱ་ཅུལ་བྱིས་ན་ཆར་རྒྱ་མེད་པའི་མཚན་སྟོན་ཅན་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་
མཛོད་ཆ་ཨ་བྱ་དཀར་ལོ་མཆོག་གིས། སྤྱིང་གོ་སར་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་པའི་
ཤུལ་བཞག་རིག་ཚན་བྱུང་པར་བ་འདི་སྤྱིང་གོ་སར་རིག་པའི་ཉིང་བཅུད་དང་
དབྱུད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་སྟན་སྟུམ་ཚོགས་པོར་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་རྒྱ་ནི། ཆེས་ཁ་ཆད་གོས་
གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་ཞིག་རྟ་དགོངས་ཏེ། མགོ་ལོག་ཁུལ་སྤྱིང་གོ་སར་ཞིབ་
འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབྱ་ཁྱིད་སྦྱ་ཞབས་ལྟེང་ནོར་རྩེ་ལགས་དང་། ཁུལ་གཙོ་སྐལ་
བབང་ཆོ་རིང་། ཁུལ་མི་དམངས་སྤྱིད་གཞུང་གི་དབྱ་གཙོ་གཞོན་པ་བསོད་ནམས་
སྦྱིད། ཁུལ་མང་ཚོགས་སྦྱ་ཅུལ་ཁང་གི་མགོ་བྱིད་སྦྱ་ཞབས་ཆོ་རིང་། ཁོང་གིས་ཕྱག་
ལས་གནང་ཡུལ་མགོ་ལོག་གངས་ལྟོངས་དར་རྒྱས་ཀྱི་ནུན་པན་སྟོན་ཅིས་སྦྱོབ་སྤྱིང་
གི་སྦྱོབ་གཙོ་སྟོན་རམས་པ་རྩུལ་བྱིམས་དར་རྒྱས་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་དབྱ་ཁྱིད་
ནམ་པར། དཔེ་ཚོགས་འདི་གསར་བསྐྱིགས་བྱ་བའི་སྟོན་ལྟ་དང་། སྦྱོ་འདྲི་གོས་
ཁུལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལོག་གངས་ལྟོངས་དར་རྒྱས་ཀྱི་ནུན་པན་སྟོན་ཅིས་སྦྱོབ་སྤྱིང་གི་
སྟོན་ཅིས་དགོ་རྒྱན་པ་རོད་བྱུང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དགོ་སྦྱོབ་
སྦྱོར་ཞིག་ལ་ཆེད་དུ་ལས་བཅོལ་གྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་དཔག་བསམ་དགའ་ཚལ་ཁང་
ནས་དབྱ་བརྩམས་ཤིང་། ཁོང་གིས་དཔེ་ཚོགས་ལས་སྦྱུང་བྱ་བའི་བོག་མཐའ་བར་

གསུམ་དུ་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་རྩ་གནད་སྟོར་ཞིག་ཀྱང་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་མ་ནི།

༡ . ང་ཚོས་འདིར་མེས་པོའི་ཡུལ་བཞག་རིག་གནས་རྩ་ཆེན་གྱི་དགོས་པ་
སྒྲུབ་ཐབས་ལས་མཐའ་སྣ་ཚོགས་དང་། བསང་གསོལ་བྱིན་བཙུག་པུ་བཟོད་བསྐྱེད་
སོགས་མདོར་ན་ལོ་ངོ་སྟོང་གི་ནང་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དད་མོས་སེམས་ཁམས་ལ་
རམ་འདེགས་ཀྱི་ཕན་ལུས་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐོན་ཕྱིར་བའི་གོ་སར་རིག་པའི་
བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཉིང་ལྟ། ཟབ་ཚིས་མཚོན་སྒྲུབ་ཚུགས་སྒྲིག་ཉར་ཚགས་ལ་ཞབས་ཞུ་
བྱེད་རྒྱུའི་ཐད་ནས་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་སྦྱོར་རྩམ་དག་གིས་ཕྱིས་
ཟིན་རྒྱུ་དང་། འགན་འཁུའི་དང་ལེན་སྤྱབ་པའི་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོ་དགོས་པ།

༢ . འདིར་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་སྟོར་གྱི་མཛད་པ་པོ་རྣམ་པའི་ངོས་ནས་བན་
པོན་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ལ་ཚུགས་ཤིང་དང་། བོད་ཡུལ་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་ས་
ཚུགས་ལ་བྱུང་བར། སྤྱི་མཐུན་པོ་མོའི་དབྱེ་འབྱེད་སོགས་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་བསྐྱེད་
རྒྱ། ཆོས་ཚན་གྱི་ངོས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་སྟོན་ཡས་མས་ཡན་གྱི་གསུང་
ཚིམ་དང་། གཙོ་ཆེར་ད་ལྟ་ཚིམ་པ་པོ་ཞལ་མི་བཞུགས་པའི་གསུང་ཚིམ་སྟོར་ཡིན་
དགོས་པ།

༣ . གྲིང་གོ་སར་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྤེལ་ཚུགས་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་ནི། སྤྱིར་
བཏང་བའི་དཔེ་རྙིང་ཚུགས་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་གཞན་ལྟ་བུའི་ལས་སྤེལ་བོ་ཞིག་ཡིན་ས་
མིན་པར། ཆོས་ཚན་འདི་རིགས་ནི་སྤྱིར་བས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་དག་གིས་དགོངས་བརྟེན་
སྤྱད་བརྒྱུད་དང་ཟབ་མོ་དག་སྤྱད་སོགས་ལས་པ་བའི་བཀའ་གཏེར་བྱིན་རྒྱལ་ས་
ཀྱི་ཚན་ཁ་ཆེ་ཞིང་། མ་དང་མཁའ་འགྲོའི་དྲོད་རྒྱུད་ས་མ་ཡལ་བའི་རིགས་ཡིན་

བས། རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་རྣམས་ཆོས་སྡེ་གཞན་དང་བསྐྱར་ན་བཀའ་ཤིན་ཏུ་གཏན་
 ཞིང་རིན་ཐང་གཞན་ལས་ཆེ་བ། སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་རང་ག་བའི་བསམ་སྦྱོང་གི་ཡུལ་
 ལས་འདས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུང་གིས་ཟིན་ཅིང་མ་
 མཁའ་འགྲོ་བཀའ་སྤྱང་ཆོས་སྦྱོང་གིས་གནང་བ་ཐོབ་པར་མ་ཟད། རྒྱ་འབྱུར་
 གཏེར་ཆེན་བརྒྱ་རྩེ་ཆོས་སྡེ་རེ་རེ་བཞིན་ཉམས་ལེན་དང་། དུས་གངས་རྟགས་
 གསུམ་གྱི་ཆོད་རྫོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་བཀའ་བབ་
 གྱི་ཆོས་བདག་ཁྱད་འཕགས་རེ་རེ་མ་ཡིན་སྟེ། འདི་རིགས་ལ་ཤེས་རྒྱུ་མ་དང་སྒྲེར་
 གཅོད་གྱིས་བཟོ་བཅོས་སྤྱད་འཇུག་ཅུ་བ་ནས་གཏོང་མི་རུང་བར་མ་ཟད། ད་དུང་
 འདི་རིགས་གྱི་ལས་ཀ་གཏེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟེན་ཐ་ན་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་གོ་སར་སྤྱེས་་
 བུ་ཆེན་པོའི་སྟོག་དབང་བཀའ་གཏད་ཐོབ་ཅིང་། ཆོས་བཀའ་འདི་རིགས་ལ་
 དགའ་དད་གུས་གསུམ་གྱི་མོས་པ་ཆེ་བ་དང་། ལས་བརྩོན་དཔའ་སྦྱོབས་གྱི་རར་
 རྟགས་ལྡན་པ་རེ་རེས་པར་ཡིན་དགོས། དེ་ནི་སྟོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན་བོད་གྱི་
 ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དོ་དམ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྩ་བའི་གོམས་སྟོལ་ཆོན་རིག་དང་
 མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྟོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་རབས་གྱི་
 རྩོམ་པ་པོ་དག་ལ་རང་རང་གི་ཐད་ནས་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སྟོལ་རེ་དང་
 དགོངས་བཞེད་རེ་ཡོད་སྟེ། དཔམ། ང་ཆོ་སྤྱི་རབས་བས་མེས་པོ་གོང་མ་རྣམ་པའི་
 རྒྱུར་རྩོམ་གྱི་ཁེ་དབང་ལ་བརྩི་སྤྱང་དང་གུས་འདུད་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟུ་ཉར་
 བྱེད་དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་ཆགས་སྒྱུ་ནི་རྩ་གནད་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་དང་། ལྟག་པར་
 དུ་དབུ་ཆོགས་འདི་མེས་པོའི་སྟོག་བཞེས་ལྟར་སྟོགས་བམ་སྟེ་འབྲིང་གི་ཚུལ་དུ་

བསྒྲིགས་ཐུབ་སོང་ན་གནང་དཔེའི་བྱད་ཆོས་ལྟན་ཞིང་། དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་
 ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་རེ་ནན་མོ་ཡང་ཡང་བཏོན་པར་མ་ཟད། སྤྱིང་གི་སར་
 བྱིད་བང་ལུང་གི་མཛོད་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་རྫ་ཐུག་ཁང་མཁན་པོ་སྟོན་དར་
 མཆོག་ཆེད་དུ་གདན་ཞུས་ཏེ། ལྷན་ཅིས་སྟོབ་སྤྱིང་གི་དགོས་ཐོབ་སྤྱིད་དང་། ལྷག་པར་
 དཔེ་ཆོགས་ལས་སྐྱབ་མི་སྟེ་ལ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་སྤྱིང་རྗེ་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟོག་
 གཏད་བཀའ་དབང་ཟབ་མོ་བསྐྱར་དུ་བཅུག་པ་སོགས་ཁྱུས་གཞི་དང་གོ་རིམ་
 ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྟོན་སྟེ། བོད་རབ་བྱུང་༡༧པའི་ལྷགས་ལྷག་ལོའི་བོད་ཀྱི་ཞོ་
 རྟོན་དུས་ཆེན་ཉིན་ནས་བཟུང་ལས་སྐྱབ་པ་ཆོས་རང་རང་གི་ལས་ཞོར་དང་། སྟོབ་
 ཞོར་དུ་དཔེ་རྟོན་འཆོལ་ཐུང་དང་ཡིག་གཏམས་སོགས་དཔེ་སྒྲིག་ལས་གཞི་དངོས་
 སུམ་གོ་བརྩམས། དེར་ཐོག་ཀྱན་དམ་པ་མཛོད་ཆ་པས་གསུང་ཚུལ་སོ་སོའི་མཛད་
 མཁན་གྱི་སྟེས་ཆེན་རེ་རེ་དུས་རབས་ནམ་དང་ས་གནས་གང་ལ་འབྱུངས་པའི་
 སྟོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་ངོ་སྟོན་གནད་བསུས་དང་། དཔེ་ཆོགས་སྤྱི་ཞོག་གི་
 དཀར་ཆག་སྒྲིག་རིམ་གཏན་ཁེལ་གྱི་གཞི་བཟོ་བཞིན་པའི་སྐབས། ཆོས་ཟབ་ས་
 བ་ནག་པོ་བདུད་ཀྱང་ཟབ། ཅེས་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། ཀན་དམ་པ་ཁོང་ལ་སྐྱ་
 ལྷན་བསྟོན་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་སྟོ་བྱར་ཐོག་བབས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གནད་སྟེ། ལྷ་
 ལྷན་རིམ་གྱོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཐན་པར་མི་རིགས་སྟོབ་གསའི་ལས་དོན་ཐབས་
 ཆེན་དུ་མ་དང་། ལྷག་པར་སྤྱིང་གི་སར་མཆོད་སྐྱབ་ཆོས་ཆོན་སྟོགས་སྒྲིག་གི་མཛད་
 ཆེན་ཐད་ཐུགས་བརྟོན་དང་ཞལ་ཆེམས་བཅས་རེ་ཞིག་ཐུག་ལས་ཀྱི་སྟོང་མཆོམས་
 བཞག་སྟེ་གཟུགས་སྐྱུའི་བརྟོན་པ་ནང་གསལ་གཞོན་ལུ་བྱམ་སྐྱུའི་སྟོང་དུ་འདས་

པའི་ཚུལ་གནང་ཤོར་བ་ནི། ང་ཚོའི་དཔེ་ཚོགས་བསྐྱུ་བྱ་བ་ཀྱི་བྱ་བའི་ཆག་སྒོ་རྒྱུ་
བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བོད་ཀྱི་བཅུ་ལྷག་རིག་གནས་སྒྲིའི་ལས་དོན་ལ་གསལ་ཐབས་
མེད་པའི་གྲོང་གུད་ཅིག་རེད་སོང་མོད་བྱ་ཐབས་བྲལ།

སྐབས་དེར་ང་ཚོ་ལ་དཔེ་རྙིང་ལྷུང་སྒྲིག་གི་བྱ་བར་ཉམས་ཐུང་མེད་པ་
སོགས་བྱེད་པ་མང་པོ་ཞིག་ནས་གཞོན་ཤུགས་རབ་དང་རིམ་བཞིག་ཐོབ་ཡོད་པ་
ནི་སྒྲིམ་མ་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་གང་གི་བྱེད་པ་
དགོངས་ཚོགས་པའི་ཆེད་དུ་ལས་གཞི་འདིའི་མཛུགས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་རྒྱུའི་དམ་
བཅའ་སྒྲིང་ལ་བྲིས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ལྷག་བསམ་གྱིས་བྱེད་པ་རྒྱུད་གང་པའི་
སྒྲན་རམས་པ་ཚུལ་བྲིམས་དར་རྒྱས་ལགས་གྱིས་བྱེད་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་པོས་ལས་ཀ་
འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྲལ་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ཁུལ་གཙོ་གཞོན་པ་བསོད་ནམས་སྒྲིད་དང་། མང་ཚོགས་སྒྲུ་རྩལ་ཁང་གི་དབུ་གཙོ་
ཆེ་རིང་སོགས་གླིང་གི་སའ་བྱ་བའི་འབྲེལ་ཡོད་མགོ་བྲིད་རྣམ་པས་ཀྱང་བྱེད་པ་
ཁུར་ཆེན་པོས་དཔེ་ཚོགས་པར་སྒྲུན་གྱི་མ་དུལ་དང་། བར་སྒྲུན་བྱ་བའི་ལས་རིམ་
ཐད་རྒྱབ་སྐྱོར་གཙོ་བདག་མཛད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་རོགས་རྒྱུན་འགན་སྒྲུབ་པ་ཚོས་
རང་བྱས་ཡོད་དགུས་ལྟར་སྐྱེས་བཞིན་ས་བྱེད་པ་སོ་སོ་ནས་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་ལྷུང་
བྲས་པ་དང་བསྐྱུར། གླིང་གི་སའ་བྱི་མཛད་པ་རྣམས་ཐར་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོ་དཀར་པའི་རྩ་
ལྷག་ཁང་མཁན་པོ་སྒྲིམ་དར་ལགས་དང་། བོད་རྫོང་ས་ཀྱི་ཆུན་ཀམ་བདེ་ལེགས།
ལྷེ་དགའི་མཁན་པོ་རབ་བརྟན་དགེ་ལེགས་སྐུན་ཚོགས། བློ་ཐལ་མཁན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་ཡོན་ཏྲན་རྒྱ་མཚོ། ཡུལ་ཤུལ་བྱར་མང་ཀམ་ལྷ་དབང་སོགས་བོད་མདོ་

དབྱུང་ཁམས་གསུམ་གྱི་མི་ལྷ་ལྷག་པམམ་ཅན་སྐོར་ཞིག་གིས་གྱང་དཔེ་རྟིང་མཁོ་
 རྒྱུད་གྱི་རམ་འདེགས་ལ་བརྟེན། གླིང་གི་སར་རྒྱལ་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་
 སྐོར་དང་། རྒྱལ་ཐབས་ལས་མཐའ་ལྷ་ཚོགས། བརྒྱུད་བརྒྱལ་ལྷ་ཚོགས། གཞན་
 པོད་དམར་ས་ཁོང་དུ་འདོན་སྒྲོག་དང་བྱིམ་རྟེན་བྱས་ན་རྒྱ་རིམ་གྱི་ཚོད་ཆེན་པོ་
 ལྷན་པར་བརྩི་བའི་རྒྱང་སྐོར་གྱིན་ལྷན། རྫོགས་ཆེན་བརྒྱ་རིག་འཛིན་གྱིས་པ་བ་
 པའི་རྟག་གཟིག་ཞོར་འབྱེད་དང་། རྫོགས་ཆེན་རྒྱལ་གླའི་མདའ་རྒྱང་། གཞན་
 གླིང་ཚང་རྒྱལ་བྱིམ་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་རྟིང་གླིང་གི་སར་ལ་བརྟེན་པའི་མོ་ཡིག་
 མོགས་མདོར་ན་སྒོན་གཤེགས་སྒྲེས་ཆེན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལ་ཉི་བའི་གསུང་ཚུལ།
 གླིང་གི་སར་རིག་གནས་གྱི་དགོར་མཛོད་ཆེན་པོར་སྤར་མེད་པའི་དབྱུང་གཞིའི་
 རིན་ཐང་གིས་རྟུག་པའི་དཔེ་ཚོགས་གཉེར་ཆེན་བྱམ་བཟང་ལྷ་བྱ་འདིའི་མ་གཞི་
 གྲུབ་སྟབས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། དཔེཛོགས་འདི་གཉིས་རྩ་གྱི་དམིགས་འདུན་དང་། ཟླགས་
བསྐྱིགས་ལག་བསྟར་བྱས་རིམ་ནི། འདི་ནས་ཡུལ་བརྩིས་པའི་ཡོང་བ་རྒྱ་དང་བརྒྱ་ལ་
ཉི་པའི་རྩ་ནས་ཐོད་དམར་ས་བྱོད་རྩ་གྲིང་རྗེ་གི་སར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡི་དམ་ཀྱུན་
འདུས་སུ་མཐོང་བའི་དད་མོས་སེམས་ཁམས་བརྒྱུད་རྩ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་པའི་
བདེན་ཏུགས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོད་རྒྱུ་པ་ལས་མཐའི་སྒྲོར་འདི་རིགས། གི་སར་རིག་
གནས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་རྩ་སྤྱད་སྒྲོབ་དང་། དབྱེད་གཞིའི་རྒྱ་ཆར་སྤྲབས་བདེ་ཡོང་
ཆེད་ཉར་ཆགས་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས། དག་སྐྱིག་གི་མིང་
འོག་ནས་འབྲི་སྒྲོན་བཅད་གཏུབ་ཀྱི་བྱས་ཉིས་ཤོར་མི་རུང་བ་ནི་རྩ་བའི་གནད་

འགག་ཏུ་བབྱང་དགོས་པ་ནི། འདིར་བསྐྱེས་པའི་གསུང་སྐོར་བྱིན་ལྡན་རྣམས་
 བྱིན་པ་བས་བསྐྱེད་ལྷག་གི་གོང་དུ་བྱིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་གྲུབ་བརྟེན་
 བདེན་པར་སྒྲུབ་པའི་ནས་བཀའ་གཏེར་དག་སྤང་ལས་འབྱུངས་པའི་ཐབ་ཆོས་
 བྱིན་ལྡན་ཡིད་བཞིན་གྱི་མོར་བྱ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཕྱིར། མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་
 དད་མོས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྩིས་ཐང་དང་། རིག་གནས་བདག་དབང་གི་ངོས་ནས་
 བཤད་ན། འདི་རིགས་ལ་སྤྲུལ་ལྷག་པའི་ལྟའི་བཀའ་དབང་དང་ལྟ་དགོངས་ཐབ་
 མོའི་བདེན་དབང་མེད་པར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཆོག་བསྐྱེད་དང་འབྲི་སྒྲོན་བྱས་ན།
 བསམ་མི་བྱུང་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་རལ་འགྲོ་བའི་མི་ཆད་བཀའ་རྒྱུན་ལྟར་
 བཅུག་གི་ནག་ཉེས་སུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་ནི་དམ་པ་གོང་མའི་ཞལ་རྒྱུན་ཡོད་པ་དང་།
 གསུང་ཆོས་རང་རང་གི་མཛད་བྱང་ལས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ཏེ་གོ་བྱུང་པས་གཟབ་
 དགོས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་དཔེ་རྙིང་སོ་སོའི་ནང་གི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་རྣམས་གཅིག་
 གྱུར་དང་ཡི་གེའི་དག་ཐོབ་ཉམས་རིགས་ལེགས་བཅོས་མ་བྱུང་ན། དཔེ་ཆོགས་
 ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་ལ་མི་མཛེས་ཤིང་། ལྷག་པར་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིན་པའི་
 ངོས་ནས་བྱིན་ལུས་ཀྱང་ཡོད་སྲིད་དམ་སྟུམ་ན། འདིའི་སྐྱབས་དངོས་པོའི་སྤྱང་
 རྒྱལ་དང་བསམ་མི་བྱུང་པའི་གནས་རྒྱལ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པས། གསང་བ་ལྟ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་སྐོར་འདི་རིགས་ནི་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མིན་གཉིས་ལས་བྱུན་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་
 གཏོགས་ཕྱིར། གསུང་པ་པོ་རྟོགས་པ་མཆོག་ལྡན་དག་གིས་ཆོག་གི་སྒྲུ་རིས་དང་ཡི་
 གེ་བཏགས་པ་བའི་ཐ་སྙད་བཞོ་སྤངས་སོགས་ལ་མ་བཟོས་པར་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་
 བཀའ་རྒྱས་བཏབ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་རང་གར་བཞོ་བཅོས་བྱས་པ་ལས་མ་བཅོས་